

Terra Incognita

Brangiausioji Klotilda,

Ekspedicija prasidėjo be galo sklandžiai – šįryt palikome galingosios Amazonės vagą ir ėmėme irkluoti prieš srovę paslaptinga, neištyrinėta jos atšaka. Įdomu, ar šią upę pavadins mano vardu? Vyrų dvasia pakili – mokslo draugija patvirtino mano įgyto žemėlapis autentiškumą; vertimas dar nebaigtas (tuo rūpinasi su mumis keliaujantis akademikas, geriausias savo srities specialistas profesorius Hektoras Otulis), bet akivaizdu, jog vietinės actekų atmainos žemėlapis žymi kelių link dar neatrastos jų barbariškų dievų šventyklos. Aplinkui dūzgia uodai, lianomis rangosi gyvatės, džiunglių karštis bei drėgmė vargiai pakeliami (o, kaip pasiilgau mūsų mielojo Portsmuto miglų), bet tai niekis palyginus su neįsivaizduojamais lobiais laukiančiais priekyje. Nepailsdami irkluojame pirmyn – už mūsų Viešpatį Dievą, giminės vardą bei karalienę Viktoriją!

Amžinai Jūsų,

Seras Hampfris Hemptonas, 1853-ųjų Gegužės 5-ji

Brangioji Klotilda,

Šiandien praradome šešis vyrus. Du iš jų mirė nuo maliarijos – bjaurus reikalas, bet tokia jau buvo Viešpaties valia, matyt. Kelių valčių įgulos pakėlė erzelių siūlydami palikti šias prakeiktas pagonių žemes ir traukti atgalios. Vieną jų viešai nuplakiau rimbu ir palikau pririštą prie medžio – manau, sutiksime, jog su nepaklusniais spalvotais vergais reikia elgtis griežtai. Ginčiai nurimo, bet tuo dienos negandos nepasibaigė. Vidurdienį, kai saulė kybojo zenite, o karštis darėsi nepakeliamas, mūsų ekspedicija pakliuvo į čiabuvių pasalą. Kaukėmis veidus prisidengę indėnai puolė iš abiejų upės pusių. Mūšis buvo trumpas, bet tragiškas – raudonieji nudobė keturis dorus, krikščionis vyrus. Surengėme jiems prideramas laidotuves, o kelias dešimtis nušautų laukinių išmetėme į krantą džiunglių žvėrimis. Bruožai ir apranga visai nepanaši į kitų vietinių – matyt susidūrėme su šventyklą garbinančiais actekais. Tai geras ženklas, vadinasi, plaukiame reikiama linkme. Priekyje laukiančio lobiai perspektyva nugina bet kokias juodas mintis. Melskitės už mūsų sėkmę,

Jus mylintis,

Seras Hampfris Hemptonas, 1853-ųjų Gegužės 8-ji

Mano brangioji ledi,

Tai kas dedasi čia, Dievo pamirštoje laukinių džiunglių glūdumoje, sunku nupasakoti žodžiais. Pašnibždomis vergų vienas kitam perduodami pasakojimai apie šių vietų prakeikimus darosi vis įtikinamesni. Po kelių dienų trukusių įnirtingų susirėmimų su paslaptinąja indėnų gentimi prabudęs supratau, jog kažkas pasikeitė – laukinių bruzdesys tankioje medžių lapijoje nurimo. Negana to, nesigirdėjo nei garso: žvėrys, paukščiai ir mirtį nešantys vabzdžiai tarsi kiaurai žemę prasmego. Ekspedicijos nariai jautėsi pakylėti – pranykusi fauna reiškė dingusių maliarinių uodų grėsmę, bet mane mušė šaltas prakaitas. Dėjosi kažkokia velniava. Iki galo tai įsisamoninau, kai supratau, jog beplaukdami naktį (tikėdamiesi išvengti indėnų antpuolių) beviltiškai pasiklydome. Panašu, prasidėjęs atoslūgis – vanduo upėje tiek sulėtėjęs, kad sunku pasakyti ar plaukiame priekin, atgalios, o gal

pasukome į vieną iš daugybės žemėlapyje nepažymėtų jos atšakų. Kompasai išėję iš rikiuotės, rodyklės sukasi aplink savo ašį – profesorius Otulis be galo stebisi tokia keista magnetine anomalija. Nustatyti kryptį pagal saulę irgi sudėtinga; dangų traukia tamsūs, švininiai debesys, nors nepanašu, kad greitai lytų. Karštis nepakeliamas, bet tylą... ta tylą mane žudo.

Seras Hampfris Hemptonas, 1853-ųjų Gegužės 11-ji

Klotilda,

Šį ryt maištą pradėjo net kelių valčių įgulos – ne tik silpnapročiai vergai, bet ir, rodos, racionalūs, civilizuoti vyrai. Po trumpo susišaudymo pakorus maišto kurstytojus ir palaidojus žuvusiųosius viskas nurimo, bet tikriausiai neilgam. Daugelis mano bendražygių išsigandę, jų protai aptemę, nebesugeba suvokti mūsų tikslo svarbos.

Bet leiskite pradėti nuo pradžių. Praėjus vos dienai nuo mano paskutinio Jums skirto laiško upė visiškai nuseko – jos dugne teliko pilkas, tąsus dumblas, nepanašus į joki, kokį esu ligišiol regėjęs. Valtis teko tempti virvėmis, kas nepradžiugino nė vieno ekspedicijos nario. Maisto atsargos ėmė pastebimai sekti ir gesti, keletas bendražygių pasigavo dizinteriją. Išsiunčiau porą medžioklės būrių į džiunglių tamsą, deja, viskas veltui – aplinkui nelikę nė vieno gyvūno. Bet karštį, negandas ir maisto stygių vyrai dar būtų pajėgę iškęsti – šiaip ar taip, jiems vadovauju aš. Maištą sukurstė prasidėję paslaptingi dingimai. Nė iš šio nė iš to ekspedicijos nariai vienas po kito ėmė išgaruoti it dūmai – akimirka žmogus čia, nususki – ir jau dingęs. Kelias dienas sugaišome jų ieškodami, nieko nepešėme. O dingimai nesustoja. Visur vaikštome bent po du, stengiamės nepaleisti vienas kito iš akių. Ir ta tylą... ji tiesiog šiurpina. Visą laik jaučiuosi, lyg mus kažkas stebėtų. Tuščios, tamsios, bet viską matančios akiduobės... Dumblas upės vagoje daros vis tirštesnis, nuo jo pradėjus kilti nepakeliamas smarvė. Dangų vis dar traukia tamsūs debesys. Šį ryt radom pirmą užuominą, kas nutikę mūsų pradingusiems draugams: prie kranto aptikome keletą iš jų drabužius. Jei buvo aplipę tąsiomis, pilkšvomis gleivėmis. Pačių žmonių – nė ženklo. Tada ir prasidėjo maištas. Tepadeda mums Dievas,

Seras Hampfris Hemptonas, 1853-ųjų Gegužės 16-ji

... slegiančią džiunglių tylą nutraukė klyksmas – vienas iš naktį budėti paskirtų sargybinių staugė taip, lyg būtų išvydęs patį Liuciferį. Išsibudinę supratom, jog sargas ištiktas katatonijos: žmogus nesugebėjo pratarti nė vieno rišlaus žodžio. Jo porininkas dingęs, žemėje palikta link upės vagos vedanti šliužė. Apsiginklavę, pasišviesdami deglais patraukėme šliužės pėdsakais. Priėję upę išvydome kai ką, ko negalima suvokti sveiku protu. Dumblas vagos dugne buvo pakilęs į orą ir judėjo – tai buvo milžiniškas, glitus, pilkas čiuptuvas. Upė rangėsi, lyg būtų buvus gyvas padaras, iš jos pakilo dar kelios demoniškos ataugos. Jose atsivėrė begalės akiduobių – begalybė tuščių, juodų skylių. Tos akys regėjo viską, Klotilda, viską! Nusigyvenusią šeimą, skurdą, iš kurio tikėjaisi mus ištraukti, ekspedicijos vargus ir... Jus, mano brangioji Klotilda. Jus irgi. Čiuptuvai suraibuliavo; žmogišku protu nesuvokiamas padaras mums prie kojų išspjovė gleivėmis aplipusius budėtojo drabužius.

Bėgome tolyn, tolyn į džiunglių tamsą, tolyn nuo upės demono. Dar keli mano bendrakeleiviai

pradingo iš akiračio, bet nebeturėjome nei drąsos, nei noro tikrinti, kur jie pasidėjo. Bėgome be tikslo ar krypties – kompasų rodyklės sukosi aplinkui, danguje nebuvo matyti nė vieno žiburėlio. Esame Dievo apleistoje žemėje. Sustojus pailsėti profesorius Otulis man papasakojo, jog sugebėjo iki galo išversti indėnų žemėlapiu rašmenis – planas nurodė ne jų dievų šventyklą, o vietą, kurioje gyvuoja absoliutus blogis. Vietą, kurios reikia žūtibūt vengti. Otulis maldavo manęs apleisti ekspediciją, išaušus rytui mėginti keliauti atgalios. Po kelių akimirų mokslininkas mįslingai išgaravo – ir gerai. Apleisti tikslą, kai mūsų trokštamas lobis jau ranka pasiekiamas... na ir beprotis. Myliu tave, dabar ir per amžius,

Seras Hampfris, 1853-jų Gegužės 18-jį

Naktis niekaip nesibaigia, tad nusprendžiau laišką pratęsti. Visi mano bendražygiai dingę, likęs aš vienas: be maisto, daiktų ar ginklų. Skverbiuosi per brūzgynus pirmyn, sustoju kaip įmanydamas rečiau. Sprendžiant iš žemėlapiu, šventykla ir jos lobiai jau visai arti. Jaučiu, kad mane stebi ir netgi matau juos – tuos, kurie dar taip neseniai buvo mano kelionės draugai. Nuogi stovi džiunglių tankmėje, neišleidžia nė garselio... tiesiog stebi. Stebi savo tuščiomis, tamsiomis akiduobėmis iš kurių sunkiasi tirštas, pilkas dumbblas. Stengiuosi į juos nekreipti dėmesio, braunuosi pirmyn. Tikslas netoli, turtai, šlovė... viskas, ko troškome, brangioji. Sustojau, nes į miško tankmę pagaliau grįžo garsai. Aplinkui kažkas krebžda, šnibžda... Žmonės. Ta pati laukinių gentis, su kuria susidūrėme kelionės pradžioje. Šventyklos sargai, be jokių abejonių. Gyvas jiems nepasiduosiu; pažadėtieji lobiai priklauso man ir man vienam. Už mūsų Viešpatį Dievą, giminės vardą bei karalienę Viktoriją!

Pabaiga nr. 1

1854-jų metų rugpjūčio mėnesį lordo Kartraito vadovaujama gelbėjimo ekspedicija atnešė itin šurpius ir netikėtus rezultatus. Daugelį gelbėjimo žygio metu padarytų raportų karalienės Viktorijos slaptoji tarnyba konfiskavo neribotam laiko periodui, bet svarbiausias iš jų – paties lordo Kartraito liudijimas – praslydo pro agentų rankas. Štai ką jis byloja:

„Po kelių savaičių nuodugniau Amazonės džiunglių tyrinėjimo ieškant paslaptinai prieš metus dingusios sero Hampfrio ekspedicijos pagaliau aptikome siūlo galą – ištisą virtinę ekspedicijos dalyvių lavonų, vedančių gilyn į neištyrinėtus girios plotus. Lavonai sudūlėję, apgraužti laukinių žvėrių, bet mūsų mokslininkai iš kauluose bei drabužiuose likusių žymių sugebėjo nustatyti, jog mirties priežastys – žmogaus ranka. Suskaldytos kaukolės, šautinės žaizdos, begalės peilio dūrių – viskas byloja apie tarpusavio kovą; čionykščiai indėnai tokių ginklų nenaudoja. Po sekančių kelių paieškos dienos aptikome vienintelį likusį gyvą ekspedicijos dalyvį – patį serą Hampfrį. Žmogus buvo neatpažįstamas: apžėlęs, susivėlęs, nuo galvos iki kojų išsitepliojęs sukręšusiu krauju. Vos mums pasirodžius puolė su didžiuliu, nuo kraujo surūdijusiu peiliu, kažką rékdamas apie indėnų gentį bei jo turtus. Neturėjome kitos išeities tik vargšelių nušauti. Jo turimi daiktai paliko neišdildomai slogų įspūdį. Tie laiškai, visi tie laiškai... Aš pažinojau serą Hampfrį: jo žmona, ledi Klotilda, dar prieš gerus penkerius metus Portsmute mirė nuo tuberkuliozės. Kas įvyko šioje tirštoje džiunglių tamsoje? Lavonai ir klaikusis Hampfrio peilis kelia šurpius nuojautas... Likusiems gelbėjimo

būrio nariams susiruošus miegoti pagaliau išdrįsau atsiversti tą prakeiktą žemėlapi, šitokią daugybę dorų žmonių prieš laiko nusinešusį anapilin. Mano nuojautos pasitvirtino. Actekų „žemėlapis“ tebuvo baltas, tuščias popieriaus lapas.“

Pabaiga nr. 2

2015-ųjų metų liepos 6-ji. Vincento Korteso vadovaujama BBC televizijos dokumentinių filmų filmavimo įgula užpuolama mįslingo iš džiunglių glūdumos išsokusio laukinio. Paslaptį žmogus spėjęs dviem žurnalistams perpjauti gerkles, kol Vincentas pagaliau susivokęs išsitraukti savo automatinį pistoletą ir drebančia ranka jį pribaugti. Pasibaigus sumaisčiai mįslių ėmė darytis vis daugiau ir daugiau. Kas buvo tas keistasis laukinis? Nevalyta barzda, sukresėjęs kraujas, siaubingai išpuvę dantys... Keisčiausias dalykas buvo jo apranga – beprotis dėvėjo 19 amžiaus Britų Imperijos karinę uniformą. Daugelis įgulos narių praėjus pirmajam išgąsčiui puolė bergždžiai bandyti gelbėti savo žuvusius draugus, paslaptį barzdočių laikydami paprasčiausiu bepročiu. Bet ne Vincentas. Jį krėtė šiurpas. Filmo direktorius Kortesas prisiminė mokykloje mokėsis apie prieš daugiau nei šimtą metų šioje Amazonės girių dalyje nepaaiškinamai dingusią tyrinėtojų ekspediciją. Pertikrinęs bepročio uniformą Vincentas aptiko šūsnį laiškų ir žemėlapi. Paskutinis laiškas buvo rašytas visai neseniai, rašalas dar nespėjęs nudžiūti. Perskaitęs juos direktorius nustėro dar labiau. Seras Hampfris. Tataigi. Toks ir buvo dingusios ekspedicijos vado vardas. Ar tai pokštas? Ar tai sumautas pokštas?! Trys žmonės juk mirę... Ne. Negali būti. Tai turi būti tiesa. Vincento akys ėmė žerėti, jis plačiai nusišypsojo.

Pakėlę draugų kūnus į Brazilijos medikų helikopterį BBC žurnalistai nuklydo nuo numatyto maršruto. Jiems vadovaujantis Vincentas ramino, jog žinąs, kur traukiąs – turįs žemėlapi. Jo nuotaikos atrodė itin pakilios. Direktorius visiems, kas netingėjo klausytis pasakojo, kaip atradęs kažką, kas jiems atneš šlovę ir turtus – galbūt net Pulicerio premijas. Žurnalistai nepastebėjo, kaip jiems lendant gilyn į džiunglių tankmę ėmė streikuoti moderni GPS navigacinė aparatūra, o kompasų rodyklės - suktis aplink savo ašį. Visgi visi iki vieno jautė, kad juos kažkas stebi... ir laukia.